GAZETA KRAKOWSKA

Nro 83.

Z KRAKOWA DNIA 16. PAŹDZIERNIKA 1811 Roku WE SRODĘ.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu W Pałacu Naszym w Warszawie dnia 8go miesiąca Paźdź. 1811.

FREDERYK AUGUST

Z Bożey Łaski Król Saski, Xiąże Warszawski, &c. &c.

Mianowaliśmy i mianuiemy na wakuiący urząd Podsędka Powiatu Węgrowskiego w Departamencie Siedleckim P. Wincentego Zielińskiego Sekretarza Sądu Appellacyynego Xięstwa Warszawskiego. Minister Sprawiedliwości wyżey mianowanego na wskazany sobie urząd wezwie i instalować będzie.

(Pod.) *Frederyk August.*
(L.S.) Przez Króla
Minister Sekretarz Stanu
Zgodno z oryg. *Stanisław Breza.*
Feiix Łubieński, Zgodno z oryginałem:
Minister Spraw: *Minister Sek. Stanu*
(L.S.) *Stanisław Breza.*
Ant. Joneman, Sek. Jen.

Wie iuż czytaiąca Powszechność, że Rosprawa o Krytyce na publicznem posiedzeniu Królewskiego Towarzystwa Przyiacieli Nauk dnia 21 stycznia r. b. przez JW. Stan. POTOCKIEGO Senatora Woiewodę, Rady Stanu, Ministrow i Izby Edukacyiney Prezesa, Korpusow Kadeckich jeneralnego Kommendanta, Towarzystwa Króll. Przyiacioł Nauk Członka, Orderow Polskich i Legii Honorowey Kawalera czytana, wyszła na widok i była w Gazetach warszawskiey i Krakowskiey, dla powszechnieyszey o sobie wiadomości, całkowicie umieszczona. Wie po części onaż z Gazety krakk: (Nro. 40. r. 1811) która dziś w wielu miar zasługuie na obszernieyszy, niż go ma, okręg (*) że nad wspomnioną Rosprawą o krytyce wypadły Uwagi i Odpowiedź na oneż, oboie tak, iak były własnemi Autorow rękami podpisane, wiernie pod rozsądek ciekawego czytelnika poddane. Wie także owa tylko Publiczność, którą *Korrespondent warszawski* zaymuie, że tenże *Uwagi* moie nad *Rosprawą o Krytyce* — niby ogłosił, (Nro. 49 dnia 18 czerwca r. 1811) a wistocie rzeczy sam tylko wstęp do nich i dwa zarzuty przywiodł, o reście zaś *Uwag*, iak gdyby ich na świecie nie było; zamilkł. Albo więc miał on wiadomość o tem z Gazety krakk. albo nie miał. Jeśli miał? czemuż się iey w tym punkcie ściśle nie trzymał? Jeśli nie miał? dla czegoż, bez wykazania Nru mowi tak: *Gazeta krakowska umieściła uwagi JX. Trzcińskiego nad Rosprawą o Krytyce — Kładziemy ie tu*, mowi daley w mnogiey liczbie, właśnie iak po Królewsku, dla upoważnienia nieprawdy, *w przyszłym zas Nrze Gazety naszey umieścimy Odpowiedź na nie.* — Przez co w błąd czytelnika wprowadził, iako by to, co przytoczył, miało bydź wszystko. Słowem: zrobił on z tego iakowyś potwor, iakimby był karzeł o wielkiey głowie, bez ramion, piersi i nog. Wystawił tylko na widok głowę olbrzy-

---

(*) Bo *naprzod* iest ona nad inne kraiowe, na wiele Departamentow (co iest pierwszą dla gazet zaletą;) wcześnieysza. *Powtore*, iest od innych tańsza, co także ważnym iest, przy konieczney ekonomice, w dzisieyszym rzeczy stanie artikułem. *Nakoniec* ma, oprocz mieyscowych i rządowych doniesień, krotko zbierane z naylepszych cudzoziemskich, wiadomości interessuiące.

mią właśnie, iak pod Gilotynę. — Zadne opuszczenie gruntownego nie zdoli obalić zarzutu, lecz mylny łatwo fundamentalna gładzi przyczyna. Z drugiey zaś ſtrony całą onże *Korrespondent* w Nro. 50 umieścił na *Uwagi Odpowiedź*, która, iak baczny czytelnik poſtrzegł, na coś więcey odpowiada, niż obcięte od niego *Uwagi* w sobie zamykaią, i wątpliwości, o których czytelnik nie wiedział, obiaśnia, iak owa pochodnia chcąca loch ciemny oświecić, do którego światło, dla iakowey przeszkody, wnikać nie może. Więcey powiem: przytoczył on w tak skaliczonych od siebie *Uwagach*, ułamek o Wolterze, którego krakowska nie miała, a ktoren rzecz sama opuścić radziła z powodu, że się na słuszną poradę Wysokiego AUTORA *Rosprawy o Krytyce*, noty do owegoż ułamku należące całkiem opuściło. Nie krzywdziż Autorow taki poſtępek? Nie rozciągam się nań z wylewem żalu! Przeſtaię na rzetelnym czynu opisie, bo na co on zasługuie, zna Publiczność, która wiarę i zaufanie, co się urzędownych tycze uwiadomień, w pismach periodycznych zwykle pokłada.

Po powrocie z Karlsbadu pierwsze moie u przyiacieli zapytanie było: widziż światło lub nie, *arcykrytyka* obiecana? którą zagrożono bardziey ieszcze *Uwagom* nad Rosprawą o krytyce, niż *Odpowiedzi* na oneż, abym, za iednym piora zawodem, na wszyſtko razem odpisał, na coby m zdolił. Ale o niczem więcey znikąd nie dowiedziawszy się, wierny zatem wyrażonemu w Gazecie krakk: (Nro. 50) oświadczeniu, nie omięszkam za sposobnością czasu, na same przeciwko Uwagom moim zarzuty z wszelkiem odpowiedzieć uszanowaniem. Bo, ieśli podług istnego brzmienia *Odpowiedzi* na *Uwagi* (Nr. 46 Gaz: krakk.) ma *na dany odemnie przykład* padać zaszczyt *mocnieyszego ieszcze Publiczności naszey przekonywania o potrzebie krytyki i o rzetelnych iey korzyściach, niż to wszyſtko, co o niey Rosprawa powiedzieć mogła*, tocby trzeba moie Uwagi nad nią, końcem rzucenia nasion na prawą krytykę, w tak dobrem wyſtawić świetle, iżby ich padaiący tu i owdzie cień na oneż nie zdolił w żaden sposób zaćmić. Co bowiem ieſt z obu ſtron dobre, ſtaie się złe z iakiegokolwiek niedoſtatku.

Acz daleki ieſtem od wszelkiey ſtąd chluby, atoli sądzę, iż każdy spodziewaiący się pozyskać na sto, iednego przynaymniey czytelnika, dosyć się towarzyſtwu ludzkiemu wysługuie, kiedy, ile może, usiłuie ściągać, iak pod chorągiew, i zagrzewać duchy do sprawy literackiey. Choćby też on miał ſtracić imię pisarza, i przeżyć, sławę ieśli iaką uzyskał, powinien łączyć oſtatek sił do żywych chęci TEGO MĘŻA, który świętym pałaiąc Dobra - pospolitego ogniem, całą duszą i sercem popiera, w wie kiem Dziele Edukacyi, zbawienne Myśli KROLA LUDZKOSCI PRZYIACIELA, iakim Opatrzność Nieba dwa Narody w poświęconey FREDERIKA AUGUSTA Osobie dobrotliwie obdarzyła. (**) Drogie On życia ofiaruiąc chwile panuiąc

(**) Czasowie niesie z sobą ogolny narodow ucisk, na uzbraianie się iednych przeciwko drugim. Potrwa on, iak mniemam, aż do naipożądańszei epochy ubicia powszechnego na Lądzie pokoiu. — W środ atoli przykrych okoliczności, MONARCHA TEN nie przestaie słodzić losu podległych Berłowi Jego Ludow. I tak, że tyle innych ozdob oczynności tu pominę; raczył ON znakomite osiadłości, ostatnim traktatem wiedeńskim, w dziedziczne NAIIASNIEISZEGO DOMU SASKIEGO

cey w Sobie namiętności, iaką iest rozkrzewianie nauk i rozlew czystego i pożytecznego światła, w zawiązanym na nowo narodzie, za dzielną Izby Edukacyiney pomocą, godnych świątyni nauk zwiększa, a wstecznych im powoli zmnieysza. — — Czyny Jego stwierdzaią głosy i pisma, ktoremi Kroniki uczonych świetnieć będą. Na przekonanie się o tem; miley ieszcze było słyszeć, niż iest czytać w *Diariuszu* pobytu Jego przez całą dni dziesiątkę w Krakowie, na tym nowym Wszechuczni Krakowskiey tworze, do zapuszczaiących się na pole Pallady Akademikow nowych, pełną mężnego krasomostwa odezwę, która coraz słodszą w umysłach ich pamiątkę naypożądańszego powitania wznawiać będzie i oraz uwieczni zdarzoną szczęśliwie dnia 9 lipca r. b. obecność Jego, pierwszy raz w starożytnem Muz Jagellońskich siedlisku. Oby! wielbiona powszechnie Odezwa, przeniknąwszy w skruś duchy czułe, podobnie iak cudowna Religii roszczka, na którey uderzenie wynikły z skały zdroie wod żywych, otworzyła iak nayrychley osuszone, przez twarde zbiegi przemian rzeczy, źrodło gruntownych i pożytecznych nauk, na szczęśliwy powrot złotego Literatury wieku Zygmuntow!!! Tak czuie, pisze i życzy x. andrzey Trzciński, kanonik w Kapitule — wysłużony w szkole niegdy Krolestwa Akademii — Krakowskich nauczyciel publiczny, mpp.

Z Paryża d. 28 Września.

D. 22 przybył Cesarz z Boulogne do Kale, skąd udał się przez Ostendę do Bresken, gdzie d. 23 w wieczor przyiechał, obiechawszy konno wyspę Cadzand. D. 24 o godzinie 1wszey po południu udał się Cesarz na eskadrę. Sypiał on co noc na okręcie Karol wielki i pływał do obu brzegow Skaldy i Zelandzkich. Mowią, iż zabawi nad Skaldą i w tamteyszych okolicach do 28, a w dniu tym ziedzie się z Cesarzową w Antwerpii. W czasie bawienia swego w Ostendzie dał Monarcha nieodmienny swoy zamysł poznać, iż ułatwiać będzie wszelkiemi sposobami wywoz wina Francuzkiego, rownie iak iedwabnych wyrabian Lyońskich. J. C. K. Mości służy w podroży zdrowie.

Xże Padewski przybył d. 15 b. m. do Genui.

W katedralnym kościele Sawońskim odprawiło się załobne nabożeństwo za Dusze Biskupa Feltreyskiego, na którym znaydowało się 8 arcybiskupow i biskupow obecnych w Sawonie.

We wsi przy Tulus uderzył d. 5 b. m. trzy razy piorun w kościoł pod czas nabożeństwa. Pierwszy raz uderzył w sam kościoł, a ostatnie aba razy w dzwonnicę; za drugą razą opalił tylko dzwonnikowi, który właśnie dzwonił, włosy, a za trzecią razą zabił go. W kościele nie zrządził żadney szkody, nawet przy nacisku do drzwi przestraszonego ludu, kilka tylko osob zostało uszkodzonych.

Państwo, wcielone, które pisma periodyczne wymieniaią, naiłaskawiei oddać Gimnaziom i Akademiom Lipskiei i Wittenbergskiei na pospolity użytek. Jako bowiem Sassy Katolicy są z Luteranami udarowani rownemi obywatelstwa prawami (co iest owocem, po wielu Europy Państwach, rowności wszystkich w obliczu prawa) tak przez ten dar Królewski, ucząca się młodź katolicka do rownych korzyści burs z Luterańską, iest przypuszczona — Słowem: nailepszy iest Monarchy owe oręż, którym sobie serca poddanych dobroczynnie podbiia. Dan w Krakowie dnia 11, pazdziernika, 1811 r.

Z Bruxelli d. 27 *Września.*

Cesarzowey podoba się nadzwyczaynie zamek Laeken, z którego wychodzi widok na piękne okolice Brabancyi. Przedstawione iey iuż były wszystkie rządowe władze. Zwiedziła nie tylko piękny park, ale i wszystkie okolice miasta.

Wczoray dane były na teatrze tuteyszym sztuki: *Andromacha* i *Kalif Bagdadzki.* O godzinie wpół do dziewiątey przybyła Cesarzowa do swey loży. Tysiączne okrzyki rozlegały się po teatrze: " Niech żyie Cesarz! Niech żyie Cesarzowa! Niech żyie Marya Ludwika! Niech żyie Król Rzymski! „ które powtarzane były za każdem międzyaktem i przy wyyściu Cesarzowey.

Wczoray oglądała N. Cesarzowa kościoł S. Gudula i iego osobliwości. Potem odwiedziła piękną rękodzielnią koronek P. Vanderberght, w którey oddano iey wiele płodow tey rękodzielniey. O 9 w wieczor udała się do parku na ucztę, którą od miasta Bruxelli przyiąć raczyła. Po operetce udała się N. Cesarzowa do sali tancowey, gdzie z wielu osobami nayprzyiemniey rozmawiała.

Z Medyolanu d. 23 *Września.*

Wicekrólestwo Włoscy korzystaiąc z piękney iesieni, odwiedzili Lago maggiore i kilka dni zabawili na tamteyszych z swey piękności sławnych Baromeyskich wyspach. Nadbrzeżni mieszkańcy wyprawiali dla nich rozmaite uroczystości. Dziś rano powrocili do pałacu Monza.

Przybyły do Neapolu Cesarsko Austryacki poseł, Hrabia Mier, miał d. 12 b. m. wstępną audyencyą u Króla Jmci Neapolitańskiego.

Aptekarz Guerazzi w Livornie, który doniosł publiczności o swoim odkryciu, robienia z kasztanow cukru i mąki do pieczenia chleba, powołany od rządu został do Florencyi, gdzie przed wyznaczoną z chimikow kommissyą dokładnie sprawdził swoie podanie. Z cetnara kasztanow wyciągnął 54 funtow mąki, która zmieszana z połową mąki pszeniczney, wydała bardzo smaczny i łatwy do strawienia chleb biały. Oprocz tego wyciągnął ieszcze 44 funtow syropu, z którego zrobił 14 funtow krystalizowanego cukru. Gazeta Livorneńska zapewnia, iż sposob iego postępowania iest bardzo prosty i niekosztowny.

Rządowa nasza gazeta donosi, iż Doktorowie Giulio, Renghi, Severini i Taccheri w Sinigaglia założyli w Sinigaglii fabrykę, w którey robią cukier i syrop z iabłek i gruszek. Funt syropu z iabłek nie kosztuie więcey, iak 1. Lira i 7 centimow, i może bydź używany do ciasta, lodow, kawy, &c. Jnny syrop z iabłek, który iest nader czysty i biały, może bydź iak cukier trzcinowy do wszystkiego, procz konfitur, a nawet do rosolisow, używany. Tego syropu nie kosztuie funt więcey iak 1. Lira i 25 centymow. Cukru z iabłek, który będzie rafinowany i czysty biały, dostać dopiero będzie można w przyszłym miesiącu po 1. Lirze i 60 centimow, ponieważ krystalizacya tego syropu potrzebuie dłuższego czasu.

Względem ostatniego iarmarku w Sinigaglia donosi wspomniona wyżey gazeta, co następuie:

" Jarmark ten był cokolwiek ludnieyszy, niżeli w roku przeszłym. Towarzyszyło 10,000 skrzyn. Z tych po-

kowa przybyła z króleſtwa Włoskiego, druga z zagranicy. Towary bawełniane i sukna pochodziły z rękodzielni Francuzkich. Z Niemiec i Szwaycaryi mało było towarow i te pochodziły z dawnych składow Włoskiego Tyrolu i były stęplem Francuzkim oznaczone. Morzem przybyło 157 bark z żeleziwem, konopiami, lnem, linami, płotnem, futrami, ołowiem, oljwą, solonemi rybami, koralami, szkłem i krzyształem. Osadowych i wełnianych obcych towarow żadnych nie było. Naywiększy zakup był surowego iedwabiu do rękodzielni Medyolańskich. Sprzedarz i pokup naywiększe były do króleſtwa Włoskiego. Przy nayściśleyszym dozorze celnych urzędow, panowała iednak w sprzedarzy zupełna wolność, bez którey handel obeyśdź się nie może.

Z Londynu d. 21 Września.

(Z Monitora.)

Stan zdrowia Królewskiego ieſt iednakowy.

Do Hrabiego Liwerpoola nadszedł onegday liſt od Lorda Wellington pod d. 31 Sierpnia z Fuente - Guinaldo pisany, z którego naſtępuiący wypis:

"Nieprzyiaciel nie uczynił od oſtatniego moiego rapportu pod d. 14 b. m. żadnego poruszenia. Oddział złożony z 2200 ludzi piechoty i jazdy wszedł dnia tego w wieczor do Gata, wsi, leżącey w południowey ſtronie gór, oddzielaiących Kaſtyliią od Eſtramadury, i podszedł nazaiutrz z rana naszą czatę z dragonow złożoną, która pod rozkazami Porucznika Wood przy St. Martin de Trebeio (niedaleko granicy Portugalskiey) ſtała, i zabrał wspomnionego porucznika i 10 ludzi wniewolą.,,

Nadeszłe wczoray poźniey pisane liſty, ieszcze nie są ogłoszone; domyślaią się iednak, iż muszą bydź wielkiey wagi, ponieważ Xże Jorku udał się zaraz z niemi do Xcia Rejenta.

Liſty z Murcyi pod d. 17 Sierpnia potwierdzaią pobicie Jenerała Freire. Trzymał on się w swoim mieyscu bardzo walecznie; ale inne mieysce, które Jenerał Quadra osadzić miał 3000 woyska, a nie osadził, łatwo przez 8000 Francuzow opanowane bydź mogło, przyczem pułk Patrya, gwardye Walońskie i ſtrzelcy wielką ponieśli klęskę, ponieważ nie zasłaniała ich ani artylerya, ani jazda. Jenerała Freire chwalą, ponieważ zręcznie cofał się 37 mil angielskich; ale przeciw Jenerałowi Quadra krzyczą pisma Hiszpańskie, iż nie wiedzieć na iaką zasługuie karę za krew z iego przyczyny przelaną. (O Blaku nie ma w tych liſtach żadney zmianki.)

Rzekome ſtany w Kadyxie odrzuciły po długich sporach większością głosow żądanie Anglikow, ażeby wolno było ich okrętom prowadzić proſto z Anglii handel z osadami Hiszpańskiemi w południowey Ameryce.

Poseł nasz w Kadyxie, P. Wellesley, podał tamteyszemu rządowi przełożenie względem wychodzących tam wielu paszkwilow przeciw Anglikom.

Pogłoska o uwolnieniu Teneryfskich okrętow w Rossyi, rozeszła się ſtąd, iż uwolnione tam niektóre neutralne okręty za złożeniem porękoymii.

Angielska szalupa, która iak mowią, wywoziła z Anglii 12,000 gwineiow, wpędzoną zoſtała przez naszego kutra Decoy na piasek, który zabił na niey 7 ludzi i

iednego' ranił. Pieniądze wrzuciła iednak do morza, które zawsze ſtracone są dla Anglii. Zabrano także inną galerę, która pieniądze wywoziła.

Czeladź rożnych cechow w Londynie żądała zgodnie podwyższenia płacy.

Przy wyspach Azorskich otworzył się d. 16 Czerwca wulkan, który do 4 Lipca utworzył wyspę maiącą do 3 mil obwodu.

Od brzegow Menu d. 1. *Października.*

W. Xże Badeński oznaczył dwa dni w tygodniu, w których każdy przełożyć mu może osobiście swoie żądania. Uſtanowioną w roku 1809 radę miniſtrow, za mienił na radę ſtanu, która składać się będzie z 4 miniſtrow i 6 radzcow ſtanu.

Dom dla wysłużonych żołnierzy przy Julich, w którym umieści się 399 okrytych bliznami woiownikow z swoiemi familiiami, ma bydź na 405 familiy rozszerzony i nauczycielami dla młodzieży opatrzony. Dla 6 podobnychże domow w Francyi są iuż dobra narodowe wyznaczone.

Po trzech miesięczney prawie ciągłey suszy, upadł na reszcie d. 21 Września w okolicach Menu pierwszy deszcz. W okolicach Frankfortu prawie wszyſtkie młyny dla braku wody ſtanęły. W Kronenburgu miano wiadro wody po 1 sztibrze płacić.

Z iesiennego w Frankforcie nad Menem jarmarku rozieżdzaią się iuż kupcy. Do tego czasu nie zaszło tam żadne znaczne bankructwo. Jedwabne towary chociaż były po nizkiey cenie, nie miały wielkiego pokupu. Przednie sukna spadły, przeszło o 30 od ſta; ale i tak nie miały pokupu, poniewaz przecięta im zoſtała droga do Rosſyi. Bawełnianych towarow były wielkie składy, a mianowicie z Szwaycaryi. Kto miał piękne towary trzymał ie w cenie; podłe sprzedawano tanio. Zaden towar nie miał większego pokupu na tym jarmarku, iak skory. Podeszwy z fabryk Leodyum, Stable, Malmedi &c. z Amerykańskich dzikich skor wyprawiane, zaraz w pierwszych 8 dniach rozebrane zoſtały i dobrze zapłacone. — Gdy z powodu uſtania handlu leży wiele pieniędzy bez uzytku, obrocono zatem spekulacye na tegoroczne wino, i dla tego codziennie na pniu ieszcze drożeie. Sławny kupiec winem handluiący Mumm i dwoch innych zakupili tegorocznie na pniu wino od Marszałka Kellermana na gorze S. Jana za 32,000 zł. ryńskich.

Na mocy wyroku N. Cesarza Francuzow pod d. 24 Kwietnia 1809 i traktatu Wiedeńskiego d. 14 Października tegoż roku, obiął N. Król Saski przypadłe mu dobra Niemieckiego rycerſtwa w Turingii, iako to cztery komanderye Zwätzen, Lebſten, Liebſtadt i Negelſtadt, z należącemi do nich wsiami i folwarkami, tudzież Heską dawniey komandaryą, i te dobra z należącemi do nich wszyſtkiemi prawami i powinnościami z własnego natchnienia nadał na wieczne czasy szkołom głownem Lipskiey i Wittenberskiey, tudzież trzem prowincyonalnem szkołom w Pforta, Meisen, i Grima z zupełnem prawem własności. Dobrom tem nadane są procz tego wszyſtkie prawa, przywileie i wolności, iakich dobra duchowne *piae causae* w królestwie Saskim używaią.

W Ratyzbonie zakładaią z rozkazu Króla Bawarskiego w spaloney części miaſta nową proſtą ulicę, która nazywać się ulicą Maxymiliana i do nowey bramy wychodzić będzie.

W. Xże Frankfortski oczekiwany iest

w krótce w Hanau, gdźie odbydź się ma seym i aż do Listopada zabawi. Z wyznaczonych na ten rok 1500 popisowych ludzi z W. Xięstwa Frankfortskiego, powołanych tylko teraz iest do woyska 500, a reszta pozostanie w domach do dalszego czasu. W W. Xięstwie Frankfortskim nakazane iest powszechne szczepienie krowiey ospy; żadne dziecko nie będzie do szkoł, ani do rzemieślnika na naukę przyięte, ieżeli nie okaże zaświadczenia zaszczepioney ospy.

W Wircburgu wyszło następuiące obwieszczenie: W imieniu J. Cesarzowiczowskiey Mci, Arcy Xcia Ferdynanda, W. Xcia Wircburskiego, &c. stosownie do wyszłego rozporządzenia N. Cesarza Francuzow, Króla Włoskiego &c. zabroniony iest wszelki spust zboża Renem czyli on z lewego lub prawego brzegu Renu lub z Menu pochodzi; uwiadomiaią się przeto urzędy policyyne W. Xięstwa Wircburskiego, aby ostrzegły wszystkich handluiących zbożem.

Z *Austryi d. 26 Września.*

Listy z Wiednia pod d. 20 Września każą się spodziewać wielkich wypadkow na granicy Tureckiey. Przeszło 30,000 Turków ma się iuż znaydować na lewym brzegu Dunaiu. Maiętnieysi mieszkańcy Wołoszczyzny i Multan wynoszą się do Węgier z kosztownieyszemi sprzętami. W Belgradzie lękaią się oblężenia, a z wiosek Serwii mnostwo kobiet i dzieci ucieka do twierdz Semendryi, Belgradu i Szabaczu.

O Komecie.

Uważanym w Paryżu do dnia 20 Września przez P. Burckhardta, Członka Instytutu. Kometa, który się teraz pokazuie, był naybliższy słońca dnia 12 Września o 10tey wieczorem, a był w tedy oddalonym od niego na 39 miliionów mil, od ziemi zaś na 54 miliionów. Od tego dnia, odległość Komety od słońca powiększa się, a odległość iego od ziemi zmnieysza się i zmnieyszać będzie do połowy Października. Wtedy naymnieysza odległość od Komety do ziemi przeydzie ieszcze 41 miliionów mil. Nie zdaie się, aby światłość Komety powiększała się ieszcze, gdyż w miarę oddalania się od słońca więcey iey traci, aniżeli nabiera zbliżaiąc się do ziemi. W powszechności, cały obieg Komety iest taki, że nie może bardzo zbliżyć się do ziemi. Sam Kometa wydaie się odłączonym od ogona, który go otacza w kształcie koła parabolicznego. To zaś, czego ieszcze w innych Kometach nie dostrzeżono, potwierdzaią uważania wszystkich Astronomów Paryzkich, i potwierdzą zapewne uważania innych. Nie zdaie się atoli, aby ztąd wynikło, że sam Kometa odłączonym iest zupełnie od ogona, a to dla tego, iż mieysce między niemi wydaiące się próżnem, może bydź napełnione cząstkami mniey iasnemi, aniżeli reszta ogona.

Rozmaite wiadomości.

Xże August Pruski wyiechał d. 21 Września po 4 dniowym bawieniu z Szafhuzy do Genewy.

Hrabia Gottorp (były Król Szwedzki) przybył d. 20 Września do Bazylei.

Królowa Hollenderska przybyła z Sabaudyi przez iezioro Genewskie d. 18 Września do Bax, gdzie na krótki czas

odwiedził ią Wicekról Włoski.

Między dworami Pruskim i Saskim zawarta została umowa, iż towary robione w Prusiech, dotąd w Saxonii zabronione, mogą bydź na przyszłość tak do Saxonii, iako też do Xięſtwa Warszawskiego wprowadzane. (*Z gazety Berlińskiey.*)

Podług dziennika państwa, zebrane na seym ſtany Węgierskie żądaią, aby dla Węgier otwarty był handel z resztą Auſtryackich kraiow i dotychczasowe cła na granicach były uchylone. (Rząd Auſtryacki obrał ten sposob, ponieważ ma związane ręce co do dochodow skarbowych w Węgrzech.) Mniemaią atoli, iż rząd na to nie zezwoli, i iak tylko seym uchwali żądane summy, zaraz rozwiązany zoſtanie. Dla tego Węgrzyni chcieliby ten interes przed uchwaleniem nowych danin ułatwic.

Piotr Vigour, przeszło ſtoletni ſtarzec w Stenay, ieſt ciągle zdrowy, pracuie w ogrodzie, łowi ryby i nieokazuie naymniey owego smutnego znaku, iaki Horacy przepowiada człowiekowi, który doydzie do tego wieku. Załuie iednak, iak wielu ſtarych ludzi, dawnych czasow.

Z Sewilli piszą, iż kupa rokoszanow w padła na początku Sierpnia do Huelwa i kazała sobie wydać wszyſtkie naczenia srebne z tamteyszego kościoła.

Pewien mieszkaniec z Villeneuve-de-Bery pisał niedawno list do swoich krewnych w Grenoblu, w którym między innemi wyraża: Moia 105 letnia ciotka, 92 letni wuy i 83 letnia matka są zdrowi. Oto ieſt ieszcze familiia patryarchow!

Rossyyski Miniſter morski, Admirał Czyczakow, który dla poratowania swoiego zdrowia dwa lata bawił zagranicą, powrocił teraz do Peterzburga. Pod czas iego niebytności zawiadywał wydziełem morskim Admirał Margrabia La Traverse.

Robota około dróg w wyższych Włoszech idzie śpiesznie. Wszczególności zaś drogą ze Spezzia do Sarzana iuż iadą; drogi ze Spezzia do Porto-Venera iuż znaczną część zrobiono; drogi zaś z tegoż samego mieysca idącey do Parmy przez Pontremoli wyrobiono iuż 34 mil Włoskich.

W Anglii czynią teraz doświadczenia dla wyciągnienia wszelkiego pożytku z żelaza, iaki tylko bydź może. Po wszyſtkich warsztatach robią teraz elastyczne łańcuchy żelazne, które okrętom liniiowym zamiast wielkich lin służyć maią. Niektóre okręty będące na morzu używaią iuż tych łańcuchow. Pierwszy ten krok dał powód do innego nierównie śmielszego; zrobiono bowiem maszt okrętowy, który iest wydrążonym cylindrem żelaznym, grubym na pół cala, i tak wielkim, iak zwyczayny maszt drewniany. Waży tylko 12 tons, a nad 350 funt: szterl: (14,000 zł: Pol: nie kosztuie, gdy drewniany waży około 23 tons, i kosztuie blisko 1200 funt: szterl: (48,000 zł: Pol:) Wielki ztąd iest pożytek, iż maszt żelazny, złożony z samych cylindrów ieden w drugi wchodzących, może bydź łatwo w czasie burzy spuszczony. Po kilku doświadczeniach okazuiących użyteczność masztów żelaznych uczyniono krok ieszcze śmielszy; wystawiono albowiem na kanale okręt żelazny ośmio beczkowy, spuszczono go z warsztatu, i iuż kilka odbył podroży.

DODATEK

DO No. 83.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 16. PAŹDZIERNIKA 1811 Roku WE ŚRODĘ.

Z powodu często powtarzanych użalan się publiczności, iakoby Dzienników prawa na Prowincyi dostać nie można, oznaymuie się ninieyszem powszechnie; iż od dawnego czasu dla wygody Publiczności Dzienniki prawa do przedania we wszystkich znayduią się Departamentach a mianowicie:

1. u P. Godlewskiego, Dystrybutora druków Rządowych w Biorze Ministra Sprawiedliwości, w Warszawie.
2. u Ur: Mateckiego właściciela Xięgarni i Drukarni Groeblowskiey w Krakowie.
3. W Sądzie Pokoiu Powiatu Pilec: w Pilicy.
4. W Sądzie Pokoiu Pow: Lelow: w Zarkach.
5. — — — Poznańskiego w Poznaniu.
6. — — — Międzerz: w Międzerzyczu.
7. — — — Kaliskiego w Kaliszu.
8. — — — Sieradzkiego w Sieradzu.
9. — — — Piotrkowsk: w Piotrkowie.
10. — — — Radomsk: w Radomsku.
11. — — — Czestoch: w Czestochowie.
12. — — — Wartskiego w Warcie.
13. — — — Wielunsk: w Wieluniu.
14. — — — Ostrzesz: w Ostrzeszowie.
15. — — — Odolanow: w Ostrowie.
16. — — — Szadkowskiego w Szadku.
17. — — — Konińskiego w Koninie.
18. W Trybunale Lubelskim w Lublinie.
19. W Sądzie Pokoiu Pow: Wyszo: w Płocku.
20. — — — Przaznysk: w Przasnyszu.
21. W Trybunale Dep: Radom w Radomiu.
22. W Sądzie Pok: Pow: Sand: w Sandomierzu.
23. — — — Bydgosk: w Bydgoszczy.
24. — — — Toruńskiego w Toruniu.
25. — — — Radzieiow: w Radzieiowie.
26. W Trybun: Depart: Siedlec: w Siedlcach.
27. W Trybun: Depart: Łomżynsk: w Łomży.

Prócz Dziennikow prawa, dostać także można w mieyscach sub Nris 1. 2. 5. 7. 18. 19. 21. 25. 26. 27.

a. Dzienników tyczących się nominacyi Urzędników Nrów. 8.
b. Dzienników zawieraiących w sobie wyroki w sprawach przed Sąd Kassacyyny wniesionych wydane.
c. Wzorów rożnych czynności sądowych.
d. Przepisów i wzorów dla Urzędników Stanu Cywilnego, i taxy dla tychże.
e. Kodexu Kryminalnego Francuzkiego na język narodowy przetłumaczonego.
f. Kodexu postępowania sądowego kryminalnego Francuzkiego także przetłumaczonego.
g. Motywów do procedury kryminalney Francuzkiey.
h. Ustawy stęplowey in folio.
i. Dziełka o fabrykacyi cukru z białych buraków.
k. Pierwszey części dzieła o rzekach i spławach kraiow Xięstwa Warszawskiego.

Nadto w mieyscach sub Nris 2. 18. 21. 26. 27. na przedaż złożone są Tabelle kursu Bankocetli Wiedeńskich.

W Trybunałach do trudnienia się przedażą tych druków wyznaczeni są Kassyierowie, a przy Sądach Pokoiu Pisarze.

Ze zaś Dzienników prawa dotąd wydrukowanych rozesłanych iest Numerów 34, tedy następne, skoro tylko wydrukowane będą, w mieyscach wyżey wyrażonych dostawać będzie można. — W Warszawie dnia 7 Października. 1811 roku.

Wydział Dr. Rządowych.

WYROKI KROLEWSKIE.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu w Pałacu Naszym w Warszawie d. 8 miesiąca Października Roku 18 1.

FREDERYK AUGUST

z Bożey Łaski Król Saski, Xiąże Warszawski, &c. &c.

Mianowawszy P. Pawła Szredzińskiego Pisarza Trybunału Cywilnego Iwszey Inſtancyi Departamentu Łomżyńskiego Adwokatem przy Sądzie Appellacyynym Xięſtwa Naszego Warszawskiego; mianowaliśmy i mianuiemy na wakuiący tym sposobem w pomienionym Trybunale urząd Pisarza P. Pantaleona Schumana, dotąd Podsędka Sądu Pokoiu Powiatu Kamińskiego.

Podsędkiem Powiatu Kamińskiego Pana Adolfa Guderyana, a to w mieysce Pana Schumana mianowanego przez Nas Pisarzem Trybunału Cywilnego 1szey Inſtancyi Departamentu Łomżyńskiego.

Adwokatem przy Sądzie Appellacyynym Xięſtwa Warszawskiego P. Jozefa Podgórskiego, dotąd Assessora przy Sądzie Kryminalnym Departamentow Lubelskiego i Siedleckiego.

Podsędkiem Powiatu Odolanowskiego P. Szymona Chmielewskiego, dotąd Podpisarza Sądu Pokoiu Powiatu Wieluńskiego, a to w mieysce P. Zapolskiego, którego na zaniesioną do Nas prożbę od wyż wspomnionego urzędu Podsędkowskiego przez niego dotąd sprawowanego, niniey szem uwalniamy.

Miniſter Sprawiedliwości wyżey mianowanych na wskazane sobie urzedy wezwie, w nich inſtallować będzie i ninieysze nominacyie ogłosi.

(Pod.) *Frederyk August.*

(L.S.) Przez Króla.

Zgodno z orygina.

Felix Łubieński, Miniſter Sprawiedli: *Miniſter Sekretarz Stanu Stanisław Breza.*

(L.S.) Zgodno z oryginałem:

Antoni Joneman Sekretarz Jeneralny. *Miniſter Sekret. Stanu Stanisław Breza.*

Z Warszawy d. 12. *Października.*

Dziś N. Pan iedzie do Modlina dla obeyrzenia warowni tey twierdzy, oraz woyska tamże i w okolicy ſtoiącego. Nocować zaś będzie we wsi Górze, w pałacu JW. Gutakowskiego Prezesa Senatu.

Z Lizbony d. 21. *Sierpnia.*

W tym tygodniu spalił się tu okręt przewozowy miedzią obity, a około trzech beczek prochu wyleciało na powietrze.

Z Hamburga d 31 *Września.*

Kommissya rządząca wydała ustawę, obowięzuiącą wszyſtkich ſterników i właścicieli wszelkich okrętów, zkądbykolwiek i iakieykolwiek wielkości były, do uwiadomienia rządu o ich gatunku, ile trzymaią beczek, do którego należą portu, i o mieyscu, w którem są teraz. Na okręty, które powyższey formalności nie dopełnią, włożony będzie sekwestr do dalszego rozporządzenia. Inna znowu uſtawa nakazuie osobny opis obywateli Francuzkich trudniących się żeglugą i budową okrętów. Mieyscami zapisywania się ieſt: Hamburg, Travemünde, Bremerlehe i Varel. Zeby zaś wszelkim zamieszkom zapobiedz, odnowił Prezydent rozkaz zamykania o północy wszelkich domow piblicznych.

Przy uyściu Wezery osiadł na piasku bacik z Helgoland. Zabrani z niego ludzie wyznali, że na tey wyspie wielka ieſt

nędza po wywiezieniu z niey ogromnych składow csadowych towarow, i że mieszkańcy jey muszą powrócić do dawnego sposobu utrzymywania się przy życiu, to iest, do rybołowstwa. Znaleziono przy nich exemplarze dziennika Angielskiego the Courrier, który, chcieli puścić na ląd stały. Jest w nim artykuł namawiaiący rybaków Hollenderskich i Niemieckich do opuszczania ziemi oyczyftey, a przenoszenia się do Anglii, dokąd iuż iak twierdzi, kilka familii rybackich przybyło i maiątek sobie zrobiło, bawiąc się spokoynie swoiém rzemiosłem. Jeft to samołowka na mieszkańców nadbrzeżnych ftałego lądu, w którą nikt ieszcze nie dał się i nie da złapać, ieżeli nie chce, aby go za przybyciem do Anglii nie wzięto gwałtem na maytka, gdyż brak iuż doftateczney liczby maytków przywodzi rząd Angielski do tego zdradliwego kroku.

Z Peterzburga d. 24. Września.

Dzisieysza gazeta dworska umieściła wiadomość naftępuiącą:

— Z Sebastopola d. 26. Sierpnia. —

Nadeszło doniesienie od flotty naszey pod d. 22 b. m. zawieraiące: " Lubo od początku kampanii czytamy w dziennikach o wypłynieniu floty Tureckiey, niemniey iednak prawdą ieft, iż wszyftkie wyzywania nasze nie zdołały wywabić tey floty z portu Stambulskiego. Krążemy od 45 dni między Warną i kanałem Stambułskim, a częfto w obliczu wspomnioney floty; nieprzyiaciel wszelako ftoi zawsze w Bujukdere, Viceadmirał Galt dowiedziawszy się, że dwie fregaty Tureckie popłynęły do Penderahlia, wysłał tamże z małym oddziałem Kapitana Byszeńskiego, który pod samą fortecą zdobył fregatę zwaną Magubel-Subchan 40 działową i korwetę Schagin-Direja 24 działową. Korweta przybyła tu dla naprawy, fregata zaś zupełnie nowa zoftała przy flocie. Dywizya nasza krążąca przy brzegu Natolii zabrała także kilka ftatkow, lecz żadnego nieprzyiacielskiego woiennego okrętu nie spotkała. Obawiamy się, iż Turcy ciągle unikać będą bitwy morskiey. „

Dnia 14 i 15 Października 1811.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

	Przednie.		Srednie.		Pośledni	
	Złp.	gr.	Złp.	gr.	Złp.	gr.
Korz: Pszenicy	18	—	16	—	12	15
— Zyta	14	15	13	—	12	15
— Jęczmienia	15	—	13	15	13	—
— Grochu	15	—	14	—	13	—
— Owsa	8	—	7	—	6	15
— Jagieł	27	—	25	—	22	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—

DONIESIENIA.

Niżey podpisany wszyftko płacąc gotowemi pieniądzmi, oftrzega kupcow i rzemieślnikow tuteyszych, ażeby Jego domownikom nic na kredyt nie dawali; do żadney bowiem repetycyi nie mieliby prawa. Dnia 1 Października 1811.

Wodzicki, Prefekt D. Krak.

Ninieyszym do publiczney podaie się wiadomości, iż z mocy ugody Swiet. Sądu Pokoiu z P. Hebdowskiego do Dep. Krak. należącego, między W. Ignacym Kłodnickim i W. X. Walentym Janikowskim, domu XX. Emerytow Krakowskich Proboszczem, wsi Wronina z przyległością Wrońca w Powiecie Hebdowskim leżącey, Rządzcą zawartey z żądania W. Ignacego Kłodnickiego bywszego teyże wsi Wronina z Wrońcem arędownego possessora na satysfakcyą summy sześciu tysięcy sześciu set dwudziestu ośmiu zł. pol. 5 gr. wraz z zaległą prowizyą i kosztami prawnemi, temuż W. Kłodnickiemu należącey się w dworze wsi Wronina z przyległością Wrońca w Powiecie Heb-

dowskim leżącey, dnia 18 Października b. r. o godzinie 9 ranney, a następnie po południu o 3ciey odprawiać się będzie licytacya zatradowanego wszelkiego gatunku zboża w snopie i krow doynych, które to naywięcey daiącemu i przybicie otrzymuiącemu, zagotowe pieniądze sprzedawane będą. Ktoby więc życzył sobie nabycia takowych ma się w mieyscu oznaczonym na dzień i godzinę stawić. W Brzesku nowym d. 13 Października 1811 roku.

Hippolit Seliwa Gołuchowski, Burg. Ptu Hebdowskiego.

Prefekt Departamentu Krakowskiego.

Gdy 200 korcy ięczmienia, i 200 korcy owsa przez Liwerantow z mocy licytacyi na dniu 6 Maia r. b. odbytey do Salin Wieliczkich odstawić się winne, dotąd od liwerowanemi nie zostały, a nadto przysposobienie sześcio miesięcznego zapasu zboża do tychże Salin Wieliczkich wsk[illegible]uie potrzebę zakupienia większey ilości onegoż, Prefekt Departamentu Krakowskiego podaie do publiczney wiadomości, iż na dniu 23 b. m. odprawiać się będzie w biorze Prefektury licytacya na dostawienie 2000 korcy żyta 1200 korcy ięczmienia i 200 korcy owsa, przed którey rozpoczęciem warunki, z ceną fiskalną oznaymione zostaną. W Krakowie d. 11 Października 1811.

Wodzicki, Prefekt.

Wroński, S. J.

Dnia 24 Października r. b. o godzinie 10tey przed południem 200 kop żyta, a 300 kóp pszenicy we wsi Pełczyskach Powiecie Szkalbmierskim Departamencie Krakowskim na mocy wyroku Wysokiego Trybunału Cyw. pierwszey Instancyi Dep. Krak. w dniu 2gim m. i r. b. wydanego więcey daiącemu przez publiczną licytacyą sprzedane zostaną. Dan w Krakowie d. 15 Października 1811.

Jan Kanty Kowalski, B. T. C. P. I. D. K.

Andrzey Kossowicz wezwany przez JW. Ministra sprawiedliwości na Urząd Notaryusza Departamentu Krakowskiego, mieszka w domu Nro. 203 przy ulicy Grodzkiey na 1wszym piętrze, i do rozpoczęcia urzędowania swego przystąpił.

Niżey podpisany J. K. X. Mci Notaryusz Dep. Krak. uwiadomia, że na mocy rezolucyi Trybunału Cywilnego I. Instancyi Dep. Krak. pod dniem 14 Sierpnia 1811 do Nru 4268 wypadłey, Ruchomości po niegdy Janie Brodzińskim, bywszym Protokuliście Magistratualnym, pozostałe, iako to: suknie, bielizna, zegarki kieszonkowe i t. d. sprzedawane będą przez publiczną licytacyą dnia 21 Października r. b. o godzinie 9 z rana, w domu przy ulicy Szpitalney pod Nrem 592. W Krakowie.

W. Olearski.

Niżey podpisany massy kredalney niegdy Jerzego Ożarowskiego kurator w moc zalecenia Wysokiego Trybunału Cywilnego I. Instancyi Departamentu Krakowskiego d. 14 Sierpnia r. b. do Nru 4198 nastąpionego ponawia wezwanie wierzycieli teyże massy, aby w celu przedstawienia swych monitow przeciwko rachunkom, oraz wyboru deputacyi przed delegowaną kommissyą w d. 24 Października, w mieyscu posiedzeń Sądowych o godzinie 4 po południu osobiście, albo przez umocowanych stawili się z tem ostrzeżeniem, że w przypadku niestawienia się Trybunał na wniosek kuratora z urzędu postępować będzie.

Hiacynth Bieńkiewicz.

W Xięgarni Jana Maja, w Krakowie na ulicy Floryańskiey pod Nrm. 507 znayduią się następuiące nowe xiążki.

1) Paryż uważany co do nauk roku 1811 w miesiącu Styczniu. W Wilnie złp. 3.
2) Rzym oswobodzony, scena historyczna. W Warszawie 1811. złp. 2.
3) Filozof i Antyfilozof. Rozmowy w zarzutach i odpowiedziach, przez Professora Pisma Świętego w Imperatorskim Uniwersytecie. W Wilnie 1811. złp. 5.
4) Powinności Woyta na wsi, roku 1811 wydane. złp. 1.
5) Teorya jestestw organicznych, przez Jędrzeia Shiadeckiego, medycyny Doktora. Tom I. złp. 10.

W teyże Xięgarni iest papier stęplowany i karty Polskie i Francuzkie Skarbu Xięstwa Warszawskiego do sprzedania.